

ประโยค ป.ธ. ๓
แปล มคอเป็นไทย
สอบครั้งที่ ๒ วันที่ ๒๘ เมษายน ๒๕๕๔

แปล โดยพยัญชนะ

๑. ราชชา สดสทสทศกมนเก เทว กมฺพลเด คตฺส ทาเปสิ ฯ พุราหุมโฌน อิเม มม สรีเร อุโปยคํ อรหนฺติ พุทฺธสาสนสฺเสว เต อุนฺจณวีกาติ เอกํ กมฺพลํ อุนฺโตคนฺธกฺกฺขิํ สดฺดู สยนสฺส อุปริ วิตานิ กตฺวา พนฺธิ เอกํ อตฺตโน ฆเร นีพทฺธํ ภูณฺชนตฺส ภิกฺขุโน ภตฺตกิจฺจภูจฺจานเ วิตานิ กตฺวา พนฺธิ ฯ ราชชา สายณฺหสมเย สดฺดู สนฺติกํ คนฺตฺวา กมฺพลํ สณฺชานิตฺวา ภาเนเต เกน ปุชฺชา กตฺวาติ ปุจฺฉิตฺวา เอกสาฏเณนาติ วุตฺเต พุราหุมโฌนมม ปสาทภูจฺจานเเขว ปสํทตฺติ จตฺตารโ หตฺถิ จตฺตารโ อสฺเส จตฺตาริกหาปณฺสทสฺसानิ จตฺสฺโส อิตฺถิโย จตฺสฺโส ทาสฺโย จตฺตารโ ปุริเส จตฺตารโ คามวเรติ เอวํ ยาว สพุพฺสตา จตฺตาริ จตฺตาริ กตฺวา สพุพฺจตุกํ นามสฺส ทาเปสิ ฯ

ภิกฺขุ ฌมฺมสภายํ กถํ สมฺภูจฺจาเปสฺสุ อโห อจฺฉริยํ จูเพกสาฏกสฺส กมฺมํ มุหุตฺตเมว สพุพฺจตุกํ ลภิ อิทาเนว เขตฺตภูจฺจานเ กเตน กลฺยาณกมฺเมน อชฺเชว วิปาโก ทินฺโนติ ฯ สดฺธา อาคนฺตฺวา ภิกฺขเว สจายํ เอกสาฏโก ปจฺมยามเ มยฺหํ ทาตุํ อสฺกฺขิสฺส สพุพฺโสฬสํ อลภิสฺส สเจ มชฺฉิมยามเ ทาตุํ อสฺกฺขิสฺส สพุพฺจตุกํ อลภิสฺส พลวปจฺจูเส ทินฺนตฺตา ปเนส สพุพฺจตุกํ ลภิ กลฺยาณกมฺมํ กโรนฺเตน हि อุปฺปนฺนจิตฺตํ อหาเปตฺวา ตํชณฺณเเว กาดพฺพิ ทนฺธํ กถํ กุสล์ हि สมฺปตฺตี ททมานํ ทนฺธเมว ททาติ ตสฺมา จิตฺตฺปปาทสมนฺนตฺรเมว กลฺยาณกมฺมํ กาดพฺพนฺติ อหา ฯ

แปล โดยอรรถ

๒. อตฺตสฺส (เสฏฺฐจิปฺตตสฺส) น จิรฺสฺเสว เต ฐตฺตา ปิวนภาวํ ฃตฺวา
 ตํ ปริวารียีสุ ฯ กจฺจนฺเต กาเล ปริวาริ มหา อโหสิ ฯ โส สเตนปี
 สตทฺวเณปี สุริ อหฺราเปตฺวา ปิวนฺโต อนุกฺกเมน นิสินฺนุจฺจนาทีสุ
 กหาปณฺราสี ฆเปตฺวา สุริ ปิวนฺโต อิมินา มาลา อหฺรธ อิมินา กนฺธํ อํ
 คีเต เตโก อํ นจฺเจ อํ วาทิเต อิมสฺส สหสฺสํ เทถ อิมสฺส เทว สหสฺसानีติ
 เอวํ วิกฺกัรฺนฺโต น จิรฺสฺเสว อตฺตโน สนฺตํ อสฺสีติโกฏฺฐนํ ฆเปตฺวา ฃิณฺํ เต
 สามิ ฃนนฺติ วุคฺเต ที ภริยาช เม สนฺตํ นตฺถิติ อตฺถิ สามิตี เตนหิ ตํ
 อหฺรธาติ ตํปี ตเถว ฆเปตฺวา อนุปฺพุเพน ฆตฺตอารามุชฺชานโยคฺคาทิกํปี
 อนุตฺมโส ภาชนภณฺฑกํปี อตฺตณฺปาจรณนิสีทนํปี สพุทฺธํ อตฺตโน สนฺตํ
 วิกฺกัณฺตีวา ชาติ ฯ อตฺตสฺส มหฺลลกกาเลชฺว ปรีหิณโภกสฺส อตฺตโน เกหํ
 วิกฺกัณฺตีวา คหิตเคหา นีหรีสุ ฯ โส ภริยํ อาทาย ปรชฺชนสฺส เคหภิตฺตี นิสฺสาช
 วสนฺโต กปาลชณฺฑํ อาทาย ภิกฺขชช จริตฺวา ฃนสฺส อุจฺฉิฏฺฐภคฺตํ ภูณฺชิตฺตุ
 อารภิ ฯ

ใช้เวลา ๔ ชั่วโมง กับ ๑๕ นาที.

เฉลย ประโยค ป.ธ. ๓
แปล มคธเป็นไทย
แปล โดยพยัญชนะ

๑. อ.พระราชชา ยังราชบุรุษ ท. ให้พระราชทานแล้ว ซึ่งผ้ากัมพล ท. ๒ อันมีค่าแสนหนึ่ง แก่พราหมณ์นั้น ๆ อ.พราหมณ์ คิดแล้วว่า อ.ผ้ากัมพล ท. เหล่านี้ ย่อมไม่ควร ซึ่งอันประกอบเข้า ที่สรีระ ของเรา อ.ผ้ากัมพล ท. เหล่านั้น เป็นของสมควร แก่พระพุทธศาสนานั้นเทียว ย่อมเป็น ดังนี้ ผูกแล้ว ซึ่งผ้ากัมพล ผืนหนึ่ง กระทำให้เป็นเพดาน ในเบื้องบน แห่งที่เป็นที่บรรทม ของพระศาสดา ในภายในแห่งพระคันธกุฎีผูกแล้ว ซึ่งผ้ากัมพล ผืนหนึ่ง กระทำให้เป็นเพดาน ในที่เป็นที่กระทำซึ่งกิจด้วยภักต ของภิกษุ ผู้ฉันอยู่ในเรือน ของตน เนื่องนิคย์ ๆ

อ.พระราชชา เสด็จไปแล้ว สู่สำนัก ของพระศาสดา ในสมัยเป็นที่สิ้น ไปแห่งวัน ทรงจำได้แล้ว ซึ่งผ้ากัมพล ทูลถามแล้วว่า ข้าแต่พระองค์ผู้เจริญ อ.การบูชา อันใคร กระทำแล้ว ดังนี้ ครั้นเมื่อพระดำรัสว่า อ.การบูชา อันพราหมณ์ชื่อว่า เอกสาฎก กระทำแล้ว ดังนี้ อันพระศาสดา ตรัสแล้ว ทรงดำริแล้วว่า อ.พราหมณ์ ย่อมเลื่อมใส ในที่เป็นที่เลื่อมใส ของเรานั้นเทียว ดังนี้ ยังราชบุรุษ ท. ให้พระราชทานแล้ว ชื่อซึ่งหมวด ๔ แห่งวัตถุทั้งปวง กระทำให้เป็นวัตถุ ๔ ให้เป็นวัตถุ ๔ เพียงไร แต่ร้อยแห่งวัตถุทั้งปวง อย่างนี้ คือ ซึ่งช้าง ท. ๔ ซึ่งม้า ท. ๔ ซึ่งพันแห่งกหาปณะ ท. ๔ ซึ่งหญิง ท. ๔ ซึ่งทาสี ท. ๔ ซึ่งบุรุษ ท. ๔ ซึ่งบ้านส่วย ท. ๔ แก่พราหมณ์นั้น ๆ

อ.ภิกษุ ท. ยังวาจาเป็นเครื่องกล่าวว่ โอ อ.กรรม ของพราหมณ์ ชื่อว่า จูเพกสาฎก เป็นกรรมนำอัสจรรย์ ย่อมเป็น อ.พราหมณ์ ชื่อว่าจูเพกสาฎกนั้น ได้แล้ว ซึ่งหมวด ๔ แห่งวัตถุทั้งปวง สิ้นกาลครุหนึ่งนั้นเทียว อ.ผลอันสุกวิเศษ

* ปสาทฎจาน แปลว่า ในที่เป็นที่เลื่อมใส

ปสาท ในที่นี้ใช้เป็นคุณนาม คือเป็นวิเสสณะของ จาน, ประกอบด้วย ป อุปลัก - สทฺ ธาตุ - ณ ปัจจัย (พจนานุกรมไทย-มคธ ของ ป. หลงสมบุญ, น. ๔๗๓)

อกรรมอಂಗาม อันอันพราหมณ์นั้น กระทำแล้ว ในที่อันเป็นเขต ในกาลนี้
นั้นเทียว ให้แล้ว ในวันนี้ันเทียว ดังนี้ ให้ตั้งขึ้นพร้อมแล้ว ในโรงเป็นที่กล่าว
กับเป็นที่แสดงซึ่งธรรม ๆ อ.พระศาสดา เสด็จมาแล้ว ตรัสแล้วว่า ดูก่อนภิกษุ ท.
ถ้าว่า อ.พราหมณ์ ชื่อว่าเอกสาฎกนี้ จักได้อาจแล้ว เพื่ออันถวาย แก่เรา
ในยามที่หนึ่งไซ้ อ.พราหมณ์ ชื่อว่าเอกสาฎกนี้ จักได้ได้แล้ว ซึ่งหมวด ๑๖
แห่งวัตถุทั้งปวง ถ้าว่า อ.พราหมณ์ ชื่อว่าเอกสาฎกนี้ จักได้อาจแล้ว เพื่ออันถวาย
แก่เรา ในยามอันมีในท่ามกลางไซ้ อ.พราหมณ์ ชื่อว่าเอกสาฎกนี้ จักได้ได้แล้ว
ซึ่งหมวด ๘ แห่งวัตถุทั้งปวง แต่ว่า อ.พราหมณ์ ชื่อว่าเอกสาฎกนั้น ได้แล้ว
ซึ่งหมวด ๔ แห่งวัตถุทั้งปวง เพราะความที่แห่งผ้าสาฎกนั้น เป็นผ้าอันคน
ถวายแล้ว ในกาลเป็นที่ขจัดเฉพาะซึ่งมีคอันมีกำลัง จริงอยู่ อ.กรรมอಂಗาม อันบุคคล
ผู้เมื่อกระทำยังจิตอันเกิดขึ้นแล้ว ไม่ให้เสื่อมแล้ว พึงกระทำ ในขณะนั้นันเทียว
ด้วยว่า อ.กุศล อันอันบุคคลกระทำแล้ว ช้าเมื่อให้ ซึ่งสมบัติ ย่อมให้ ช้านันเทียว
เพราะเหตุนี้ อ.กรรมอಂಗาม อันบุคคล พึงกระทำ ในลำดับแห่งความเกิดขึ้น
แห่งจิตนั้นันเทียว ดังนี้ ฯ

แปล โดยอรรถ

๒. ต่อมาไม่นานนั้นแล นักเลงเหล่านั้น รู้ว่าบุตรเศรษฐีนั้นคิมจึงพากัน แวดล้อมบุตรเศรษฐีนั้น ๆ เมื่อกาลล่วงไป ก็ได้มีบริวารหมู่ใหญ่ ๆ บุตรเศรษฐีนั้น ให้นำสุรามาด้วยทรัพย์ ๑๐๐ บ้าง ๒๐๐ บ้าง คิมอยู่ ตั้งกองกหาปณะไว้ ในที่นั่งเป็นต้น โดยลำดับ เมื่อคิมสุรา ก็กล่าวว่า จงนำดอกไม้มา ด้วยกหาปณะนี้ จงนำของหอมมา ด้วยกหาปณะนี้ ผู้นี้ฉลาดในการขับ ผู้นี้ฉลาดในการพ้อน ผู้นี้ฉลาดในการประโคม จงให้ทรัพย์หนึ่งพัน แก่ผู้นี้ จงให้ทรัพย์ สองพัน แก่ผู้นี้ เมื่อใช้สุรุษสุรายเช่นนี้ ต่อกาลไม่นานนั้นแล ก็ทำให้ทรัพย์ ๘๐ โกฏิ อันเป็นของตนหมดไปแล้ว เมื่อเหรัญญิก เรียนว่า นาย ทรัพย์ของท่านหมดแล้ว จึงพูดว่า ทรัพย์ อันเป็นของมีอยู่แห่งภรรยาของเรา ไม่มีหรือ เมื่อเขาเรียนว่า ยังมีอยู่นาย จึงบอกว่า ถ้าอย่างนั้น จงนำเอาทรัพย์นั้นมา ได้ทำให้ทรัพย์แม้นั้น หมดไปอย่างนั้นเหมือนกัน แล้วชายสมบัติของตนทั้งหมด มีนา สวนดอกไม้ สวนผลไม้และยานพาหนะเป็นต้นบ้าง โดยที่สุด ภาชนะเครื่องใช้บ้าง เครื่องลาด ผ้าห่ม และผ้าปูนั่งบ้าง โดยลำดับ เคี้ยวกิน ๆ ครั้นในเวลาที่เขาแก่เฒ่า นั้นแล พวก เจ้าของเรือนจึงไล่เขาออกจากเรือนที่เขาผู้เสื่อม โภคะแล้วชายเรือน ของตนถือครองไว้ ๆ เขาพาภรรยาไปอาศัยฝาเรือนของชนอื่นอยู่ ถือแผ่นกระเบื้อง เทีซวขอทาน เริ่มกินอาหารที่เป็นเศษเดนของชนแล้ว ๆ